

Naročnina listu:
Celo leto . . . K 50.—
Pol leta . . . „ 26.—
Četrť leta . . . „ 13.—
Zunaj Jugoslavije:
Celo leto . . . „ 66.—
Posamezne številke
na štirih straneh 60 v.
Uredništvo i. upravništvo:
Maribor, Koroška ulica
št. 5. — Telefon št. 220.

STRAŽA

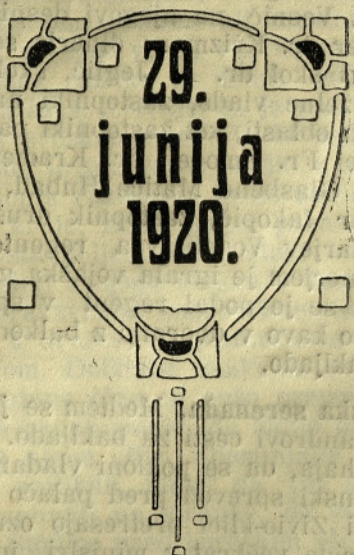
Neodvisen političen list za slovensko ljudstvo.

Inserati ali oznanila
se računajo po K 1.80
od enoredne pettivrste:
pri večkratnih oznanilih
--- popust ---
„Straža“ izhaja v por-
deljek, sredo in petek.
Rokopisi se ne vračajo.
Z uredništvom se more
govoriti vsak dan od
11. do 12. ure dopoldne.

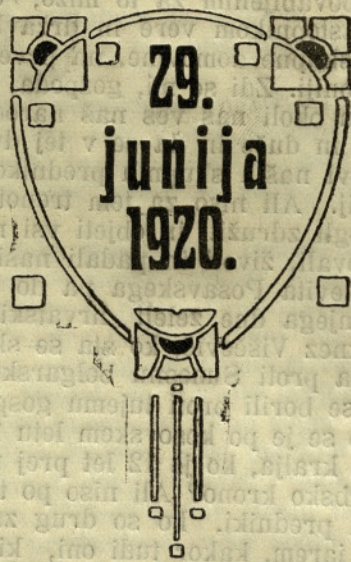
69. številka.

Maribor, dne 28. junija 1920.

Letnik XII.

Našemu vladarju na obmejnih tleh!

Senčno, resno Pohorje, ravno, zamišljeno Dravsko polje, valovite, živahne Slovenske gorice se klanjajo svojemu vladarju; pridružuje se Spodnja Koroška, ki se z naporom vseh svojih sil lomi izpod tujčevega jarma in mirno, daljno Prekmurje, ki šele izteza svoje, tisoč let v verige sužnjosti vklenjete ude . . .

Zadrhtela je duša prebivalstva, zavalovala v čuvstvih, ki so do dne osvoboditve morala biti pritajena in skrita v njenih globinah. A jutri naj zakipi, naj se razlije in razplamti, kakor požar naj prevzame vsa srca, ker se je izpolnilo, kar smo želeli, hrepeneli in pričakovali . . .

Na svoji zemlji sprejmemo svojega vladarja!

Ta zemlja ni, kakor katerasibodi izmed mnogih, zanimiva je in važna, posebna v različnih ozirih.

Tu bije naše pleme že tisoč let in več obmejni boj z nemštvom. Ne mnogo kilometrov dalje proti severu imamo še grobove naših pradedov. Naš je bil včasih ves svet gori do Smrečnika proti Dunaju, kjer smo podajali roke Čehom in gori do Travnice in do Ina. Toda že zgodaj je bila potisnjena meja do tja, kjer se nahaja še sedaj in tisoč let jo je branil naš narod z vstrajnostjo in žilavostjo, ki je skoraj brez primere v zgodovini. Borili smo se za vsako ped zemlje, borili skoraj z brezupno upornostjo, trdno prepričani, da pride nekoč rešitev od juga in nam je samo treba vzdržati do onega dne. In naše ljudstvo je vzdržalo. V bližini Maribora, samo nekaj kilometrov oddaljeni, se nahajate občini Št. Ilj in Ruše, katerih imeni bota ostali za vedno zapisani v zgodovini našega celokupnega naroda. Danes je praznik vseh teh številnih obmejnih braniteljev, ki vidijo venčana svoja prizadevanja in so doživeli dan, za katerim so tako hrepeneli.

Ta zemlja je plodna mati naših velikih mož. — Noben košček slovenskega sveta ni dal našemu plemenu v njegovi preteklosti toliko velikih in zaslužnih mož, kakor ravno okolice, ki se raztezajo ob Dravi in Muri. Od tu je izšlo med Slovenci ilirsko gibanje, ki je dalo začetek našemu narodnemu preporodu. Tu se je rodil Stanko Vraz, eden najidealnejših voditeljev ilirskega gibanja v Zagrebu, Franc Miklošič, eden največjih slavistov, škof Anton Martin Slomšek, eden izmed najzaslužnejših mož našega plemena, tu so bili doma Terstenjak, Raič, Caf, Krempl, Modrinjak, Flegerič, Glaserji in toliko drugih naših pisateljev, znanstvenikov in prvoboriteljev.

Mi stojimo na zgodovinskih tleh. Do sem je prišel nemški vihar, ko je prihrul čez Slovence, tu so postavili Nemci svoj Marchburg — obmejni grad, a Slovenci svoj Maribor, kot vidno znamenje boja dveh svetov, dveh ras, dveh kultur. A od vzhoda je prišel Madžar in se zaleval tudi v naše kraje. Koliko burne zgodovine se je prelivalo čez Slovenske gorice in ob bregovih Drave, a mi smo prestali vse, vzdržali smo tisoč let in slednjič doživeli dan naše osvoboditve.

Zemlja, na kateri stojimo, je bogata kot malokatera druga, obdarjena od prirode in od Stvarnika. Ima krasno podnebje, rodoviten svet, čudovite vodne sile, razkošne gozdove, lepe vinske gorice. Prebivalstvo je utrjeno v delu in boju, vedrega čela in krepkih rok.

Ta zemlja bo sprejela jutri svojega vladarja, naše ljudstvo se mu bo poklonilo in mu klicalo pozdrave. Mi, prebivalci obmejnega kraja, se zavedamo globlje kot drugi, kaj pomeni državna moč in radi tega pozdravljamo toliko topleje v svoji sredini predstavitelja te državne moči. Mi vemo, kako potrebno nam je narodno edinstvo in radi tega kličemo toliko bolj od srca središču narodnega edinstva: „Dobrodošel!“ Mi čutimo tudi, kako pogubonosno vpliva neurejeno jadransko vprašanje na naše severno obmejno vprašanje in radi tega nam dviga pogum, ko vidimo v naši sredi našega vladarja, ki nam je najboljšo poročilo, da se bo to vprašanje nekoč povoljno rešilo in tako, kakor zahteva pravica in resnica.

Mi se zavedamo pomena današnjega dne in smo prepričani, da bo rodil najsijajnejše sadove. Pozdravljen torej v naši sredini potomec bajnega junaka Črnega Jurija, osvoboditelja Srbije, sin našega sivolasega vladarja kralja Petra, borilca za svobodo našega naroda, ki je temu cilju posvetil celo življenje, pozdravljen naš prestolonaslednik, ki si v časih največje odgovornosti vzel v svoje roke usodo jugoslovanstva. V tvojih rokah se je tehtala v najkritičnejših dneh, ti si jo vodil in pripeljal do zmagovitega konca, tebi jo hočemo zaupati tudi v bodoče. Upamo in prepričani smo, da pride dan, ko bo cela Slovenija združena pod žezlom Karadjordjevičev, od Soče in Tilimenta od Rezijuta in Zile do Rabe, pa doli do hrvatskih ravnin. S to nado v srcih pozdravljamo danes v naši sredini našega osvoboditelja in prvoboritelja.

ke zaprti. Sprejema se samo prijave deputacij, katerih predsedniki se naj javijo na magistratu danes v pondeljek ob 18. (6.) uri popoldne.

Olepševalno društvo za mesto Maribor nam poroča, da se zadnji koncert v mestnem vrtu radi spora med godbeniki narodne železničarske godbe ni mogel vršiti in se bo radi tega prvi prihodnji koncert v mestnem vrtu vršil brez vstopnine. Pravico do pobiranja vstopnine ima olepševalno društvo, ker znašajo režijski stroški vsacega koncerta z davkom vred nad 700 K. Vsaka vstopnica je z ozirom na tarifno postavko 99 po plačevanju takse za vstopnice podvržena obdačenju in sicer znaša davek za vsako vstopnico 20 vin. in mora imeti vsaka vstopnica žig tukajšnjega davčnega urada.

Dr. Ivan Matko ne ordinira od 28. junija do 6. julija 1920.

Narodno gospodarstvo.

Popis živine in vozov. Vlada je določila, da se po vsej državi izvede popis, oziroma štetje živine, vozov in opreme, da se na ta način dobe zanesljivi statistični podatki. Ta popis bodo izvršila županstva pod nadzorstvom okrajnih glavarstev. Mesca septembra

pa bo ta popis izvršila vojaška oblast, da se izve, koliko imamo pač tega blaga uporabljivega za slučaj vojne.

Davek na vojne dobičke ukinjen. Ministrstvo financ je z brzobjavnim odlokom odredilo, da se naj vsako poslovanje zakona o davku na vojne dobičke takoj ustavi. Prijav o pridobitvi, oziroma odsvojitvi nepremičnin in premičnin ni treba vložiti pri davčnih oblastih.

Izvoz alkohola iz naše države. Eno najvažnejših vprašanj za ureditev naše izvozne trgovine je vprašanje izvoza alkoholnih pijač iz naše države. V naši državi se pridelava toliko množina alkoholnih pijač, da se jih mora več nego polovica izvažati v inozemstvo. Posebno vina se pridelava v naši državi toliko, da bi bil smotren izvoz istega ogromni vir gmojnega blagostanja. Razun vina, ki ga vse pokrajine proizvajajo nad svojo potrebo, prideluje Srbija, Bosna, Slavonija zelo veliko žganja, zlasti slivovke, ki ima glede kakovosti svetoven sloves. Predvsem se bo morala država resno lotiti vprašanja glede pametne rešitve carine za izvoz alkoholnih pijač. Dokler ne bo to vprašanje rešeno povoljno, bo naš izvoz povsod trčil na velike ovire.

Kredit za kolonizacijo. V državni proračun za leto 1920-1921 je vpostavljen svota 50 milijonov di-

narjev v svrhu kolonizacije (naseljevanja) kmetijskega delavstva iz preobljedenih pokrajin.

Nova industrija. Na Vrhniki pri Ljubljani se je ustanovila velika tovarna za konzerve, za pripravljanje oz. prekajevanje vseh vrst mesa v salame, gnjati ter raznovrstne mesne, sadne in sočivne konzerve, nadalje za izdelovanje mila, sveč, margarina, kolomaza, kostne moke za gnojila itd. Ta industrija je zamišljena v velikem obsegu. Z obratovanjem se utegne začeti jeseni t. l.

Padanje cen za srebro. Na svetovnem trgu je opaziti stalno padanje cen za srebro. V Londonu n. pr. so že v tem mesecu padle cene za srebro za celih 13 odstotkov.

Prireditve.

Pobrežje pri Mariboru. Prostovoljna požarna bramba priredi v nedeljo, dne 4. julija, na vrtu gostilne Roiko na Spodnjem Pobrežju veliko veselico, katere čisti dobiček gre za napravo novega železnega plezalnega stolpa. Na sporedu so razne igre in pri nastopu teme umetni ogenj z raketami, kar bo tvorilo po dolгих letih zopet nekaj popolnoma novega. Prijatelji požarne brambe iskreno vabljeni. — Načelstvo.

Mala naznanila.

Razna:

JOSIP NEKREP
tesarski mojster in
stavbeni podjetnik v
Mozartovi ulici 59
v MARIBORU
se priporoča za popravila in za napravo novh stavb za točno
:: :: izvršitev :: ::

Kupi se!
Kupimo vreče, steklenice in sode po najvišjih cenah. „Jadran“ Trgovska d. z o. z. v Mariboru, Gosposka ulica 44. Telefon 393. 383

Proda se!
Ena kobilica, lepe postave v 6 letu, visoka, rumene barve, izvrstna za vcz, nestrashljiva, ne pri vlaku in ne pri avtomobilu, je po niski ceni na prodaj pri g. ŠIFKO, prekajevalec v Studencih pri Mariboru. 522

Več luksorijosnih osebnih in en tritonski tovorni auto ima na prodaj trdka O. ŽUŽEK, LJUBLJANA Sodna ulica 11. 518

Gospodarska zadruga za Prekmurje, Murško polje in Slovenske gorice

F. Z. Z. O. Z.

prodaja razne manufakture za moške in ženske obleke, vseh vrst špecerije, čevlje, usnje, deske, stavbeni les in poljedelske stroje. . . .
Kupuje pšenico, žito, koruzo, ajdo, proso, oves, kože, sploh vse kmetijske pridelke.
Posreduje pri nakupu večjih poljedelskih strojev, kakor parnih mlatilnic in motorjev

Pravico kupovati in prodajati zadrugi imajo samo člani.

Novi člani se sprejemajo v zadržni pisarni v Gornji Radgoni in pri vseh podružnicah. Glavna trgovina | pisarne | Gornji Radgoni.

Podružnice: Gornja Radgona, Murska Sobota, Cankova, Dolnja Lendava, Radgona, Križevci pri Ljutomeru, Beltinci. 259

Papir in sicer konceptni in boljši se dobi zdaj v Cirilovi tiskarni v Mariboru, kolikor ga kdo želi. Cene dosedanje brez vsakega poviška. Trgovce in urade opozarjamo, da porabijo to priliko in si naroče papir, dokler ga je dobiti.

Maloposestvo se prodaja velikim vrtom od Tezenskega kolodvora 10 minut proti Hočam za progo levo na Ledinah. 515

Hiša z vrtom in gostilniško koncesijo v Mariboru, Urbaničeva ulica 28, se prodaja. Vprašati je pri gosp. dr. Karolu Skapinu, odvetniku v Mariboru, Aleksandrova cesta št. 12. 520

Prodajam celo hišno opravo iz trdega lesa z eno sobo. Naslov v upravnistvu. 521

Poštnapomočnica išče službo. Ceniene ponudbe se prosijo do 1. julija pod „Poštna pomočnica“ na uredništvo lista. 519

URE
vsake vrste se sprejmejo v popravilo. Zaloga zlatnine in srebrnine. Cene zmerne. Postrežba točna. **JAN IGNACIJ, MARIBOR** GRAJSKI TRG v gradu (Burg). 512

POZOR!
MODRA GALICA (Kupfervitriol) po 34 kron kg prodaja **Ignac Tischler** Maribor Aleksandrova cesta šte. 19. 511

Odvetnik Dr. Josip Leskovar
naznanja, da je svojo pisarno premestil v Sodno ulico št. 12, I. nadstr.

Proda se nekaj prvovrstnih generalno popraviljenih **AVTOMOBILOV** **Fiat** prek 20—24 HP, za 12 oseb, z šestimi novimi obroči s zelo varčno porabo bencina, pripraven za kopalnično in poštno zvezo. **Stoewer** popolnoma novo opremljen luksurjozni avtomobil, 12 HP, 4. sedeži, novo usnjato prevleko, novimi obroči, generatorjem in Autofox 517 **Praga** 28-30 HP, luksurjozni avtomobil z 4 sedeži, 2 rezervna sedeža, dobrimi obroči, z eliktr. „Bosch“ rasvetljava, usnjato prevleko itd. Cenjena naročila na **Hans Kerkowius, Gradec, Joanneumring 20.**

Preselitev trgovine!
Slavnemu občinstvu naznanjam, da se je preselila trgovina Rotovski trg št. 8 (prejšnja mestna prodajalna) v **Gosposko ulico št. 4, Maribor** (preje trgovina QUANDEST.) Moj trud bode tudi za naprej preiskrabeti svoje odjemalce vedno s svežim in najboljšim blagom po najnižjih cenah ter iste z vsem zadovoljiti. Odličnim spoštovanjem 501 **JAKOB PREAC, trgovec**

Hranilnica in posojilnica društva katoliških 498 **moistrov v Mariboru, Vetrinjska ulica 20** **obrestuje vloge po 4%**

In daje posojila proti poročtvu. Uraduje v pondeljek in četrtek od 5.—7. ure pop.

Olivno olje, najfineje lit. K 88
Bučno olje, pristno „ „ 84
Gorilni špirit . . . „ „ 38
Sladkor v kockah (Würfel) brez karte. Pšenična moka po dnevni ceni kakor tudi vsakovrstno špecerijsko blago priporoča 547 502
Leopold Gusel, Maribor, Koroška cesta 16

Manufaktura vseh vrst, kakor etamine, batiste, cefirje, šifon, platna, gradl za žimnice, platno za namizne prte, in namizne prte s serviet, jadrevina (Segelleinen) za krojače i. t. d. po najnižjih dnevnih cenah. **RUDOLF NIEFERGAL** MARIBOR KOROŠKA CESTA 1. 511

Otvoritev gostilne!!!
Naznanjam cenj. občinstvu, da sem kupil in prevzel bivšo REISERJEVO GOSTILNO v Pekrah pri Mariboru ter jo otvoril pod imenom „Gostilna pod Pohorjem“ v nedeljo dne 27. junija t. l. Ob nedeljah in praznikih popoldne svira priljubljena domača godba iz Limbuša. — Za izborna stara in nova vina mrzla in topla jedila ter za sveže pivo je kar najbolje poskrbljeno. Za mnogobrojen obisk se najtopleje priporoča **MIHAEL ŽIVIČ, gostilničar v Pekrah.**

KREDITNO DRUŠTVO MESTNE HRANILNICE V MARIBORU
Orožnova ulica 2, I. nadstropje sprejema vloge na tekoči račun in jih **obrestuje po 4 od sto** dovoljuje menične in kontokorentne kredite trgovcem in obrtnikom proti **~ 6% nim obrestim ~** brez dragih stroškov. 479

INDUSTRIJA ŽESTE D. D.
BRZOJAVI: **ZAGREB** TELEFON Spiritusindustrija. interurban 4—98. **BOŠKOVIČEVA ULICA 7.** 505
Ima v Ljubljani skladišče finega rafiniranega špirta kot: „BALKAN“, trgovska spedijska in komisijska deln. dr., tega dobavlja iz svojih tvornice, surovi špirit za tvornice, kis in denaturirani špirit na veliko. Naročbe prejema glavni zastopnik MAVRO FÜRST, LJUBLJANA, SODNA UL. 5.

Rogaška Slatina 417—402
Najboljša mineralna voda Tempel vrelec, namizna voda Styria vrelec, medicinalna voda Donatski vrelec, medicinalna voda **STROJNE** najmočnejše vrste **ROZMARIN**
Zastopstvo v vseh večjih mestih in krajih. Dobiva se v vseh prodajalnah in restavracijah. . . . . Pojasnila daje . . . . .
Ravnateljstvo Zdravilišča Rogaška Slatina